

ТУРСЬКИЙ Олег Юрійович,
*старший викладач-начальник інженерної
служби*

**НЕТРЕБЕНКО Арсеній
Олександрович,**
*курсант 222 навчальної групи
факультету службово-бойової діяльності
Київський інститут Національної гвардії
України*

ОТТАВСЬКА КОНВЕНЦІЯ І СУПЕРЕЧНІСТЬ МІЖ МІЖНАРОДНИМИ ЗОБОВ'ЯЗАННЯМИ ТА НАЦІОНАЛЬНИМИ ІНТЕРЕСАМИ

У світі, де міжнародні зобов'язання та національні інтереси нерідко перетинаються, Оттавська конвенція стосовно заборони використання, виготовлення та розповсюдження протипіхотних мін породжує численні роздуми та питання в Україні. Ця міжнародна угода спрямована на зменшення каліцтва та смертей від застосування мін та забезпечення безпеки цивільного населення, але водночас вона створює виклики для використання інженерних боєприпасів в Україні на яку віроломно напала **російська федерація**.

У цій статті розглядаються різні аспекти впливу Оттавської конвенції на застосування протипіхотного мінного озброєння збройними силами України, кожен з яких вимагає ретельного аналізу.

Обмеження у використанні мін. Перше обмеження, яке вводить Оттавська конвенція, - це заборона використання протипіхотних мін. Для українських саперів це означає обмеження їх можливостей створювати інженерні загородження та забезпечувати захист своїх військ.

Військові інженери використовують міни як важливий елемент стратегічного планування *військових операцій*, особливо в умовах гібридних або конвенційних війн. Заборона такого виду озброєння може позбавити війська важливого інструмента оборони та обмежити їхню здатність відстоювати свою територію.

Необхідність знищення запасів мін. Другий аспект стосується вимоги знищити всі запаси мін, які містяться в Україні. Ця вимога може спричинити перерозподіл ресурсів та сил для проведення робіт щодо знищення та *утилізації* мін. Україна зберігає значні обсяги мін, які стали спадщиною радянських часів. Це вимагає значних фінансових та людських ресурсів, які могли б бути використані для інших важливих потреб країни. Знищення мін є важливою гуманітарною метою, але воно також створює великий виклик для українських саперів.

Положення конвенції та їх усвідомлення. Третій аспект полягає в необхідності дотримуватися положень Оттавської конвенції. Це вимагає від саперів додаткового навчання та *персональної* відповідальності за недотримання, або порушення її положень.

Стандарти, встановлені конвенцією, включають в себе *окрім того* правила використання та позначення мін, маркування зон, де є міни, та процедури розмінування.

Дотримання цих стандартів не може бути недооцінено, оскільки це може врятувати життя цивільного населення та військових, які опинилися в зоні конфлікту, але це *обмежує Сили оборони у сфері мінного озброєння* і також вимагає від саперів додаткового часу та ресурсів для навчання та дотримання цих стандартів.

Міжнародний аспект і внутрішній тиск. Четвертий аспект стосується міжнародного впливу та внутрішнього тиску, який *створюють вимоги Оттавської конвенції*. Міжнародні організації, правозахисні групи та партнери України можуть використовувати цю конвенцію як основу для вимог і тиску на нашу державу щодо її виконання. *Як приклад, взимку 2023 року міжнародна правова організація Human Rights Watch (HRW) звинуватила ЗСУ у використанні заборонених протипіхотних мін.* Це суттєво може впливати на зовнішню політику держави, бюджет та ресурси.

Міжнародні партнери можуть вимагати від України більшої відкритості та реалізації міжнародних стандартів щодо використання протипіхотних мін, розмінування та створення безпечних умов для цивільного населення.

Спостереження за виконанням конвенції. Однією з ключових складових реалізації Оттавської конвенції є спостереження за дотриманням її виконання.

Україна підписала цю конвенцію та зобов'язалася виконувати її положення. Тому важливо, щоб міжнародні організації і правозахисні групи мали можливість моніторити ситуацію на території України, *для переконання у дотриманні нею міжнародних стандартів щодо заборони застосування, накопичення запасів, виробництва та передачі протипіхотних мін та їх знищення.*

Необхідність посилення навчання саперів. Застосування інженерних боєприпасів, *а саме протипіхотних вибухових пристроїв*, відповідно до вимог Оттавської конвенції вимагає від саперів високого рівня *підготовки* та відповідальності. Стандарти, встановлені конвенцією, включають в себе правила розміщення та позначення мін, маркування зон, де є міни, та процедури розмінування.

Оттавська конвенція, хоча й спрямована на глобальне зменшення страждань *від наслідків застосування протипіхотних мін*, але в той же час створює численні виклики для підрозділів інженерних військ, а саме саперів.

Наш ворог російська федерація не обмежує себе в використанні мінновибухових пристроїв заборонених Оттавською Конвенцією і в повній мірі використовує їх у війні з нашою державою, мінуючи як і території ведення бойових дій, так і місцевість де перебуває цивільне населення.

Обмеження у використанні протипіхотних мін та необхідність знищення запасів мін суттєво впливають на *здатність військ прикрити мінними полями свої рубезжі, на відміну від ворога.*

Дотримання положень конвенції та міжнародний тиск вимагають додаткових ресурсів та зусиль від України.

Отже, українські сапери стикаються з серйозними викликами вирішення конфлікту між міжнародними зобов'язаннями та необхідністю забезпечити національну безпеку та захист своїх *територій*.

Висновок. Оттавська конвенція є важливим міжнародним документом, спрямованим на зменшення *загроз від використання мінно вибухових пристроїв* у конфліктних зонах. Проте вона також створює складнощі та виклики для країн, що знаходяться у стані війни та ведуть активні бойові дії з країною яка не є підписантом Конвенції про заборону використання протипіхотних мін і залишила за собою право їх масового використання, маючи таким чином певні переваги на полі бою, зокрема війна росії в Україні.

Обмеження у використанні протипіхотних мін та вимога знищення запасів мін обмежують здатність українських саперів створювати систему інженерних загороджень та забезпечувати захист своїх територій, що робить наші війська більш вразливими на полі бою.

Дотримання положень конвенції вимагає від саперів високого рівня навчання та відповідальності, що також потребує часу та ресурсів.

Міжнародний аспект конвенції та тиск *тих же міжнародних правових організацій можуть вплинути на зовнішню політику та ресурси, що виділяються для захисту суверенітету та територіальної цілісності в війні нашої держави з руською федерацією*, тому слід ретельно балансувати між своїми міжнародними зобов'язаннями та національною безпекою.

Отже, Україна повинна ретельно вивчати та розуміти вплив Оттавської конвенції на свою оборонну спроможність та готовність військ нанести росії як загрози існування цивілізованого світу найбільших втрат, щоб відстояти свою незалежність підтримуючи Європейські цінності верховенство права де головним принципом є безцінність людського життя.

Виконання конвенції має позитивний вплив на безпеку цивільного населення, але вимагає зусиль та ресурсів для забезпечення національної безпеки нашої держави.

Список використаних джерел:

1. Конвенція про заборону застосування, нагромадження, виробництва і розповсюдження протипіхотних мін // Юридична енциклопедія : [у 6 т.] / ред. кол.: Ю. С. Шемшученко (відп. ред.) [та ін.]. — К. : Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2001. — Т. 3 : К — М. — 792 с. — ISBN 966-7492-03-6.